

Гринчук Ю. В.

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

Попескул Н. М.

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

Методи управління витратами в сучасних умовах: ефективність застосування, переваги та недоліки

Складна економіко - політична ситуація, що склалася в Україні впродовж останніх п'яти років стала рушійним чинником в процесі оптимізації витрат на підприємствах. Наразі постає питання в виборі виваженої системи та оптимального розподілу витрат між поточною та інвестиційною діяльностями. Так як основним завданням та головною метою діяльності підприємств є отримання максимального прибутку, то досягнення такого ефекту можливе виключно за рахунок скорочення витрат та збільшення доходів.

Дослідженням та поширенням об'єктивних чинників управління витратами займалися як українських так і зарубіжні вчені серед яких: Л. І. Антошкіна, І. Є. Давиденко, Б. Нідлз, П. Атамас, О. Орлов. Проте дане питання досі залишається не в повній мірі розкритим та потребує подальшого доопрацювання.

Управління витратами – одна з найважливіших функцій економічного механізму будь-якого підприємства, що являє собою процес формування витрат, контроль їх рівня та пошуку стимуляторів їх зменшення в процесі господарювання підприємства.

Одним із етапів організації системи управління витратами є визначення центрів відповідальності за їх дотриманням, визначення місця формування витрат, розробка ієрархічної системи зв'язків (лінійних, функціональних) різних підрозділів, які виконують увесь комплекс облікових та виробничо-господарських операцій.

Формування витрат на підприємстві характеризується різними аспектами управління витратами, серед яких: організаційний, мотиваційний, фінансовий. Отже, для управління витратами використовують численні методи управління, а саме: standard-cost; target-costing; LCC-аналіз; absorption-costing; метод EVA; kaizen-costing; CVP-аналіз; кост-кілінг; direct-costing; бенчмаркінг витрат.

Визначимо основні переваги та недоліки даних методів (табл.1).

Таблиця 1 Аналіз методів управління витратами

Метод	Загальна характеристика методу	Переваги	Недоліки
Кост-кілінг	Скорочення витрат відбувається в результаті зменшення витрат на оплату праці працівників або в разі скорочення штату працівників	найбільш поширений метод в Україні; швидкий темп скорочення витрат	соціальне роздратування працівників
LCC-аналіз	Ідентифікування та оцінювання витрат за конкретним видом продукції протягом усього його життєвого циклу	групування усіх витрат	залучення додаткових витрат на отримання додаткової інформації, відсутність конкретної періодизації в плані отримання фінансового результату
Бенчмаркінг витрат	Проведення порівняльного аналізу стану управління витратами на конкретному підприємстві з підприємствами-лідерами	покращення конкурентоспроможності позиції підприємства	високий рівень ризику, через обрання неправильного підприємства-лідера;
Стандарт-костинг	Встановлення норм витрат на кожну одиницю продукції	своєчасний контроль за відхиленнями від нормативних показників	обов'язковою умовою є складання норм за технологічною картою виробництва
ABC- метод	Всі витрати обліковуються за окремими видами діяльності	детальний облік витрат за окремими видами продукції	значні затрати на ведення обліку
Директ-костинг	Метод передбачає використання виключно змінних витрат при розрахунку собівартості	можливість визначення залежності витрат від обсягів виробництва	неточні та складні прорахунки ціни, яка б покривала постійні та змінні витрати в процесі господарювання підприємства

Джерело: розроблено авторами

У результаті дослідження основних методів управління витратами було визначено, що наразі не існує універсального методу, який задовольняв би потреби підприємств усіх форм власності, застосування кожного конкретного методу доцільно лише за певних умов і цілей, тому керівництво само обирає який саме метод є найбільш доцільним.

Список використаних джерел:

1. Атамас П.Й. Управлінський. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 440 с.
2. Баришевська І. В., Богачук М. І., Резніченко А. М. Теоретичні аспекти управління витратами на сільськогосподарських підприємствах. *Modern economics*. 2019. № 13. С. 13-17.
3. Сіренко Н. М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України : монографія. Миколаїв, 2010. 416 с.

Науковий керівник: **Баришевська І.В.**, канд .екон .наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна